KINNITATUD
Direktori kk nr 30/1-4
26.06.2026

Padise Põhikool

KIRJALIKE TÖÖDE VORMISTAMISE JA VIITAMISE JUHEND

Padise 2026

SISUKORD

KIRJALIKE TÖÖDE LIIGID ... 3
1.1. Loovtöö ... 3
1.2. Referaat ... 4
1.3. Essee ... 6
1.4. Uurimistöö ... 6
1.5. Mini-uurimistöö ... 8
1.6. Projekt ... 9
TÖÖ OSAD ... 11
2.1. Tiitelleht ... 11
2.2. Sisukord ... 11
2.3. Sissejuhatus ... 12
2.4. Töö põhiosa ... 12
2.5. Kokkuvõte ... 13
2.6. Kasutatud allikad ... 14
2.7. Lisad ... 14
3. ÜLDISED VORMISTAMISE NÕUDED ... 15
4. VIITAMINE ... 18
4.1. Tekstisisene viitamine. ... 18
5. KASUTATUD ALLIKAD ... 20
LISAD ... 21
LISA 1. TIITELLEHT (vaata järgmist lehte) ... 22
LISA 2. VIITAMINE TEKSTIS JA ALLIKATE LOETELUS ... 24

KIRJALIKE TÖÖDE LIIGID

Padise Põhikoolis koostatavate kirjalike tööde eesmärk on arendada õpilaste iseseisvat mõtlemist, kirjalikku eneseväljendust, infootsinguoskust, allikakriitilisust, argumenteerimis- ja analüüsioskust ning akadeemilise aususe põhimõtete järgimist.

Kirjaliku töö liik, maht, ülesehitus ja nõuded määratakse lähtudes õpilase vanusest, arengutasemest, õppeaine eesmärkidest ning töö iseloomust. Õpilast juhendatakse järk-järgult kavandama oma tööd, leidma ja hindama sobivaid allikaid, eristama enda mõtteid teiste autorite seisukohtadest, kasutama saadud teavet eesmärgipäraselt ning viitama kasutatud allikatele korrektselt. Kirjaliku töö koostamisel peab olema selgelt eristatav õpilase enda panus. Teiste autorite tekstide, mõtete, andmete, piltide, tabelite, jooniste ja muu materjali kasutamisel tuleb allikale viidata. Tehisintellekti ja teiste digivahendite kasutamine peab olema läbipaistev ning vastama õpetaja antud ülesandele ja koolis kokkulepitud põhimõtetele.

Õpilane vastutab esitatud töö sisu, kasutatud allikate korrektsuse ja töö autentsuse eest ning peab olema suuteline selgitama töö koostamise protsessi, kasutatud allikaid, tehtud valikuid ja järeldusi. Padise Põhikoolis kasutatakse muu hulgas järgmisi kirjalike ja uurimuslike tööde liike: loovtöö, referaat, essee, uurimistöö, mini-uurimistöö ja projekt.

1.1. Loovtöö

Loovtöö on õpilase poolt valitud, kavandatud ja teostatud terviklik töö, mille eesmärk on arendada õpilase loovust, iseseisvust, vastutustunnet, uurimisoskust, probleemilahendusoskust ning kirjalikku ja suulist eneseväljendust. Loovtöö võib olla näiteks uurimus, projekt, praktiline töö, loominguline teos, ürituse või tegevuse korraldamine, õppematerjali koostamine või muu õpilase huvidest lähtuv töö. Töö vorm valitakse koostöös juhendajaga, arvestades õpilase huve, võimeid ning töö eesmärki.

Loovtöö koostamine hõlmab üldjuhul järgmisi etappe:

- teema ja eesmärgi valimine;
- tegevuste kavandamine ja ajakava koostamine;
- vajaliku teabe ja allikate otsimine;
- praktilise või loomingulise osa teostamine;

- tööprotsessi kirjeldamine ja analüüsimine;
- tulemuste hindamine ning järelduste tegemine;
- töö vormistamine ja esitlemine.

Loovtöö juurde kuulub üldjuhul kirjalik osa, milles õpilane kirjeldab töö teema valikut, eesmärki, kavandamist, tööprotsessi, kasutatud meetodeid ja materjale, tulemusi ning annab hinnangu enda tööprotsessile ja õpitule. Kirjalikus osas peab olema selgelt eristatav õpilase enda panus ning teistest allikatest saadud teave. Kõigile kasutatud allikatele tuleb viidata vastavalt käesolevas juhendis toodud viitamise põhimõtetele.

Loovtöö juhendaja toetab õpilast teema täpsustamisel, eesmärkide seadmisel, töö kavandamisel, sobivate allikate leidmisel ja töö vormistamisel. Juhendaja ülesanne ei ole tööd õpilase eest koostada, vaid suunata õpilast iseseisvalt lahendusi leidma.

Õpilane vastutab töö õigeaegse valmimise, töö sisu ning esitatud materjalide autentsuse eest ning peab olema valmis oma tööprotsessi ja tehtud valikuid selgitama.

1.2. Referaat

Referaat on kindlal teemal koostatud kirjalik töö, milles õpilane otsib, valib, võrdleb, analüüsib ja süstematiseerib erinevatest allikatest pärit informatsiooni ning esitab selle sidusa tervikuna valdavalt oma sõnadega ehk refereerides.

Referaadi eesmärk on arendada õpilase infootsinguoskust, allikakriitilisust, erinevate tekstide mõistmist, olulise teabe eristamist, oma sõnadega kokkuvõtete tegemist, kirjalikku väljendusoskust ning korrektset viitamist. Padise Põhikoolis on referaat kohustuslik 3. ja 6. klassis. Referaadi koostamisel arvestatakse õpilaste vanust ja arengutaset ning nõuded töö mahule, kasutatavate allikate arvule ja vormistusele võivad klassiti erineda.

Referaadi koostamisel:

- valitakse või täpsustatakse töö teema;
- sõnastatakse töö eesmärk või küsimused, millele tööga vastust otsitakse;
- otsitakse teemakohaseid ja võimalikult usaldusväärseid allikaid;
- võrreldakse erinevatest allikatest saadud teavet;
- valitakse töö seisukohalt oluline informatsioon;

- esitatakse teave võimalikult palju oma sõnadega;
- viidatakse kõikidele kasutatud allikatele;
- koostatakse töö lõppu kasutatud allikate loetelu;
- kontrollitakse töö sisu, keelt ja vormistust enne töö esitamist.

Referaat ei ole ühe allika ümberkirjutamine ega erinevatest veebilehtedest kopeeritud tekstide kogum. Töö koostamisel peab õpilane kasutama võimaluse korral mitut allikat ning oskama selgitada, millist teavet ta nendest sai. Teise autori teksti sõnasõnalisel kasutamisel tuleb kasutada tsitaati ja sellele korrektselt viidata. Tsitaate kasutatakse põhjendatud juhtudel ning referaadi põhiosa peab koosnema õpilase enda sõnastatud tekstist.

Referaadi koostamisel tuleb pöörata tähelepanu allikate usaldusväärsusele. Õpilast suunatakse eelistama asjakohaseid, kontrollitavaid ja teemaga seotud allikaid ning hindama kriitiliselt internetis leiduvat teavet.

Referaadi hindamisel võib arvestada muu hulgas:

- teema käsitlemise sisukust ja vastavust eesmärgile;
- õpilase iseseisvat panust;
- teksti loogilist ülesehitust ja sidusust;
- sobivate ja usaldusväärsete allikate kasutamist;
- refereerimise ja viitamise korrektsust;
- keelekasutust ja õigekirja;
- töö vormistust;
- töö õigeaegset esitamist.

Referaadi koostamisel kasutatud tehisintellekti rakendus ei ole iseseisev teadus- ega teabeallikas. Tehisintellekti abil saadud faktid ja väited tuleb võimaluse korral kontrollida usaldusväärsetest allikatest. Kui tehisintellekti on kasutatud ideede kogumiseks, teksti kavandamiseks, keeleliseks parandamiseks või muul sisulisel viisil, märgitakse selle kasutamine töö koostamisel vastavalt õpetaja või kooli kehtestatud korrale.

1.3. Essee

Essee on kindlal teemal kirjutatud arutlev tekst, milles õpilane väljendab oma mõtteid, seisukohti ja hinnanguid ning põhjendab neid argumentide ja näidetega.Essee eesmärk on arendada õpilase iseseisvat mõtlemist, argumenteerimisoskust, seoste loomise oskust, analüüsivõimet ning selget ja korrektset kirjalikku eneseväljendust.Essee ei ole pelgalt faktide loetelu ega referaat. Oluline on õpilase isiklik mõttekäik, teemakohaste seisukohtade põhjendamine ning järelduste tegemine.

Essee koosneb üldjuhul:

- sissejuhatusest, milles avatakse teema ja esitatakse peamine küsimus või seisukoht;
- põhiosast, milles esitatakse ja põhjendatakse mõtteid, argumente ning näiteid;
- kokkuvõttest, milles võetakse esitatud mõtted kokku ja sõnastatakse järeldus.

Essees võib kasutada allikaid oma seisukohtade toetamiseks. Teiste autorite mõtete, seisukohtade, faktide või tsitaatide kasutamisel tuleb allikatele korrektselt viidata.

Essee hindamisel võib arvestada muu hulgas:

- teema mõistmist ja käsitlemise sisukust;
- oma seisukoha olemasolu ja selle põhjendatust;
- argumentide loogilisust;
- näidete asjakohasust;
- teksti ülesehitust ja sidusust;
- keelekasutust ja õigekirja;
- allikate korrektset kasutamist ja viitamist.

1.4. Uurimistöö

Uurimistöö on õpilase iseseisvalt koostatud kirjalik töö, mille käigus uuritakse kindlat teemat või probleemi, kogutakse ja analüüsitakse andmeid ning tehakse tulemuste põhjal järeldusi.

Uurimistöö eesmärk on arendada õpilase uurimisoskust, kriitilist mõtlemist, probleemilahendusoskust, andmete kogumise ja analüüsimise oskust, allikakriitilisust ning akadeemilise kirjutamise ja viitamise oskust. Uurimistöö koostamisel sõnastab õpilane koostöös

juhendajaga uurimisprobleemi, uurimisküsimuse või hüpoteesi ning valib eesmärgile sobiva uurimismeetodi.

Uurimistöö võib põhineda näiteks:

- küsitlusel;
- intervjuul;
- vaatlusel;
- katsel;
- mõõtmisel;
- dokumentide või tekstide analüüsil;
- erinevate allikate võrdlemisel;
- statistiliste andmete analüüsil.

Uurimistöö koosneb üldjuhul järgmistest osadest:

- tiitelleht;
- sisukord;
- sissejuhatus;
- teoreetiline osa;
- uurimismeetodi kirjeldus;
- tulemused;
- analüüs ja arutelu;
- kokkuvõte;
- kasutatud allikate loetelu;
- vajaduse korral lisad.

Sissejuhatuses põhjendatakse teema valikut, sõnastatakse töö eesmärk ning uurimisküsimus või hüpotees. Teoreetilises osas antakse kasutatud allikate põhjal ülevaade uuritavast teemast. Uurimuslikus osas kirjeldatakse uurimismeetodit, tulemusi ning analüüsitakse saadud andmeid. Uurimistöö järeldused peavad lähtuma töö käigus saadud tulemustest ning olema seostatavad töö eesmärgi ja uurimisküsimusega. Kõikidele kasutatud allikatele tuleb viidata. Uurimistöös peab olema selgelt eristatav õpilase enda mõttekäik, analüüs ja järeldused ning teistest allikatest saadud informatsioon.

Uurimistöö juhendaja toetab õpilast teema ja uurimisprobleemi täpsustamisel, uurimismeetodi valikul, töö kavandamisel, allikate leidmisel, tulemuste analüüsimisel ning töö vormistamisel. Juhendaja ei koosta tööd õpilase eest.

1.5. Mini-uurimistöö

Mini-uurimistöö on väiksema mahu ja lihtsama ülesehitusega uurimuslik kirjalik töö, mille eesmärk on anda õpilasele esmased teadmised ja kogemused uurimistöö kavandamisest, läbiviimisest, andmete analüüsimisest ja tulemuste esitamisest. Mini-uurimistöö valmistab õpilast ette mahukama uurimistöö koostamiseks ning aitab järk-järgult kujundada iseseisva uurimise, infootsingu, allikate kasutamise ja viitamise oskust.

Mini-uurimistöö võib põhineda näiteks:

- lihtsal küsitlusel;
- intervjuul;
- vaatlusel;
- väikesel katsel;
- mõõtmisel;
- eri allikate võrdlemisel;
- mingi nähtuse või probleemi kirjeldamisel ja analüüsimisel.

Mini-uurimistöö sisaldab üldjuhul:

- töö pealkirja;
- lühikest sissejuhatust;
- töö eesmärki ja uurimisküsimust;
- kasutatud meetodi kirjeldust;
- tulemuste esitamist;
- lühikest analüüsi ja järeldusi;
- kasutatud allikate loetelu.

Mini-uurimistöö maht, ülesehitus ja kasutatavate allikate arv määratakse vastavalt õpilaste vanusele, töö eesmärgile ning õpetaja antud ülesandele.

1.6. Projekt

Projekt on eesmärgistatud ja kavandatud tegevus või tegevuste kogum, mille käigus õpilane või õpilaste rühm lahendab kindla ülesande, probleemi või loob konkreetse tulemuse.

Projekti eesmärk on arendada õpilaste iseseisvust, algatusvõimet, koostööoskust, probleemilahendusoskust, loovust, vastutustunnet, ajaplaneerimisoskust ning oskust seostada eri õppeainetes omandatud teadmisi ja oskusi.

Projekt võib olla näiteks:

- sündmuse või ürituse korraldamine;
- näituse koostamine;
- õppevahendi valmistamine;
- digitaalse materjali loomine;
- kogukonnale suunatud tegevus;
- keskkonna- või heategevusprojekt;
- uurimusliku või praktilise ülesande lahendamine;
- eri õppeaineid lõimiv projekt.

Projekt võib olla individuaalne või rühmatöö. Rühmatöö puhul peab olema võimalikult selgelt määratletud iga õpilase ülesanne ja isiklik panus.

Projektitöö hõlmab üldjuhul järgmisi etappe:

- idee ja eesmärgi sõnastamine;
- tegevuskava koostamine;
- ülesannete ja vastutuse jagamine;
- vajaliku info ja materjalide kogumine;
- tegevuste elluviimine;
- tulemuse esitlemine;
- tööprotsessi analüüsimine ja hindamine.

Projektiga võib kaasneda kirjalik osa või projektipäevik, milles kirjeldatakse töö eesmärki, tegevuskava, tööprotsessi, kasutatud materjale ja allikaid, saavutatud tulemusi, tekkinud probleeme ning nende lahendamist. Projekti lõpus analüüsib õpilane või rühm oma tööprotsessi ja tulemust

ning annab hinnangu sellele, mida projekti käigus õpiti ja kuidas seatud eesmärgid saavutati. Projektis kasutatud tekstidele, piltidele, andmetele, ideedele ja muudele allikatele tuleb vajaduse korral viidata vastavalt käesolevale juhendile.

TÖÖ OSAD

Kirjalikud tööd koosnevad enamasti järgmistest osadest:

- tiitelleht
- sisukord,
- sissejuhatus,
- töö põhiosa (peatükid, alapeatükid),
- kokkuvõte,
- kasutatud allikad,
- lisad (vajadusel).

2.1. Tiitelleht

Töö esimesel leheküljel tiitellehel selguvad töö kohta järgmised andmed (vt Lisa 1):

- kooli nimi (suurte tähtedega, 12pt);
- kooli logo;
- autori ees- ja perekonnanimi (väiketähtedega, v.a esitähed, 12pt);
- klass (väiketähtedega, 12pt);
- töö pealkiri keskel (suurtähtedes ja paksu kirjaga, 16pt);
- töö liik (väiketähtedega, v.a esitähed, 12pt);
- juhendaja (tiitel juhendataval, joondatud paremale, väiketähtedega, v.a esitähed, 12pt);
- töö esitamise asukoht ja aasta keskel (väiketähtedega, v.a esitähed, 12pt).

2.2. Sisukord

Tööl on tekstitöötlusprogrammiga automaatselt koostatud sisukord, mis näitab ära töö struktuuri - sisaldab iga alaosa täpse pealkirja ja vastava lehekülje numbri. Enne sisukorra loomist tuleb pealkirjadele lisada pealkirja laadid.

- Tiitellehele numbrit ei kirjutata.
- Sisukorra peatükk ise ei ole sisukorras kirjas.

2.3. Sissejuhatus

Sissejuhatuses selgitatakse teema valikut, tutvustatakse valdkonda, sõnastatakse töö eesmärk ja ülesanded ning antakse lühike ülevaade töö struktuurist.

Sissejuhatuses on oluline:

- teema valiku põhjendus;
- teematutvustus - kirjeldada lühidalt ja sissejuhatavalt antud valdkonda;
- kirjaliku töö eesmärk (eesmärgid) – mida tööga soovitakse teada saada või saavutada;
- töö ülesehituse tutvustus – millistesse peatükkidesse töö jaguneb ja nende sisu lühitutvustus.

2.4. Töö põhiosa

Teadustöö eesmärgiks on uute teadmiste saamine ja nende rakendamine ning sellest tulenevalt on teaduslikkuse tähtsaimaks tunnuseks originaalsus- tulemuste uudsus, algupärasus, esmakordsus. Teadustöö peaks sisaldama esmakordselt saadud tulemust, uudset probleemi lahendusteed, originaalset seletust vms. Igal teadusharul on oma mõisted, seaduspärasused ja uurimismeetodid. Teadustöö juurde kuulub ka autoriteetide seisukohtade ja varasemate uurimuste analüüs, kuid kõik see, mis töös pole autori oma, vaid on võetud teistelt autoritelt, peab olema viidatud. Järelikult peab töö koostaja olema uuritava valdkonnaga hästi kursis.

Teaduslikku tööd iseloomustab ka objektiivsus, st. autor peab käsitletavasse teemasse või probleemi suhtuma võimalikult erapooletult ja allikakriitiliselt. Töös toodud väited peavad olema küllaldaselt tõestatud ja kontrollitavad. Töö peab olema plaanipärane ja süsteemikindel.

Kuna õpilase jaoks on uurimistöö esimeseks kokkupuuteks teadustööga, siis tuleb esmatähtsaks pidada siiski kogemuste omandamist, mitte aga niivõrd tõsiteaduslikkust.

Esimene uurimistöö suurem peatükk ja selle alapeatükid puudutavad teema teoreetilist tausta.

Esimese peatüki nõue on kõigi erinevate uurimistöö liikide puhul sama - töö teoreetilise tausta avamine.

Töö põhiosas selgitatakse probleemi valikut ja kogutakse infot eelistatult usaldusväärsetest allikatest. Allikatest kogutud info refereeritakse. Kõik faktid ja seisukohad viidatakse korrektselt, viitamata jätmine on plagiaat. Plagiaat on teise inimese või tehisaru loodud sisu esitamine enda omana ilma viideta.

2.5. Kokkuvõte

Kokkuvõte ja sissejuhatus peavad kokku kõlama st kokkuvõttes antakse vastused sissejuhatuses püstitatule. Siin esitatakse lühidalt (0,5 - 1 lk), kas tööle seatud eesmärgid said täidetud ning uurimisküsimus(t)ele vastatud. Kokkuvõttes enam uut infot ei esitata. See on töö lõplik hinnang. Kokkuvõttes võib märkida, millised raskused töö kirjutamisel ette tulid.

Kokkuvõte peab olema arusaadav ja andma piisava ülevaate tööst ka ilma ülejäänud osasid lugemata. Kokkuvõttes esitatakse lühidalt olulisemad tulemused. Jälgitakse, kas sissejuhatuses püstitatud probleemid leidsid lahenduse. Lahenduse puudumisel tuuakse esile lahendamatuse põhjused. Kokkuvõttes ei püstitata uusi probleeme ega viidata allikatele. Kokkuvõttes ei tohi olla uusi, eelnevas tekstis esitamata andmeid. Vajadusel võib viidata joonistele ja tekstitabelitele.

Praktilise töö ja ürituse puhul antakse autoripoolne hinnang kogu protsessile ja ülevaade sissejuhatuses püstitatud probleemi lahendustest.

Kokkuvõttes tänatakse juhendajat ja teisi töö valmimisele oluliselt kaasa aidanud isikuid.

Kokkuvõtte soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg.

2.6. Kasutatud allikad

Kõik töös sisalduvad viited peavad olema esitatud kasutatud allikate loetelus ning vastupidi. Kasutatud allikad tuleb esitada tähestikulises järjekorras. Enne kirje koostamist määratakse kindlaks, mis tüüpi materjaliga on tegu.

Kasutatud allikate loetelu

- Raamatud tähestikulises järjekorras
- Ajakirjad tähestikulises järjekorras
- Intervjuud tähestikulises järjekorras
- Interneti allikad (veebileht, blogipostitus, artiklid, tehisintellekt) tähestikulises järjekorras
- Seadused

2.7. Lisad

Põhiosa täiendavad mahukamad materjalid paigutatakse lisadesse. Lisad esitatakse pärast kasutatud allikate loetelu.

Lisadesse pannakse täiendav info nagu tabelid, küsimustikud või fotod. Iga lisa peab olema pealkirjastatud, nummerdatud ja tekstis viidatud. Lisad algavad uuelt lehelt ning kajastuvad sisukorras. Lisad järjestatakse töös viitamise järjekorras.

Lisade vormistamiseks peale kasutatud materjale. Lisa esimesele lehele pealkiri LISAD (laadiga Pealkiri 1).

Ülejäänud leht jääb tühjaks. Järgmisele leheküljele lisatakse pealkiri (laadiga Pealkiri 2).

3. ÜLDISED VORMISTAMISE NÕUDED

Töös kasutatakse korrektset eesti keelt, järgides õigekirja põhimõtteid. Üldiselt kasutatakse umbisikulist tegumoodi (nt uuritakse, uuriti) või vajadusel mina-vormi (nt minu arvates, valisin). Töös läbivalt on kasutatud ühtset stiili. Töös on jälgitud aegade ning ainsuse ja mitmuse kasutamist.

- Õpilastööd esitatakse valgel paberil ühepoolselt formaadiga A4 (210 x 297mm).
- Lehe servade mõõtmed on ülaserv, alaserv ja paremserv 2cm ning vasakserv 3cm.
- Leheküljed nummerdatakse araabia numbritega alates tiitellehest (ka 1. lehekülg, mis jäetakse märkimata) ning muudetakse nähtavaks alates teisest leheküljest. Lehekülje number märgitakse alla keskele.
- Töö vormistatakse reavahega 1,5
- Tekstitöötluses kasutatakse Times New Roman fondi suurus 12 punkti (pt). Teksti värv on must.
- Tähesuurused
    - Põhitekst 12 pt.
    - Töö pealkirjad kirjutatakse suurtähtedega, väiketähtedega kirjatähtedega.
    - Pealkirjadel (suured pealkirjad, mis algavad uuelt lehelt)

      laad Pealkiri 1 14 pt ja paksult. Näide:

1. PADISE KODU LUGU (Pealkiri 1)

- Alapealkirjadel laad Pealkiri 2 12 pt ja paksult. Näide

  1.1 Toidu püramiid (Pealkiri 2)
- Alapealkirjadel laad Pealkiri 3 12 pt ja paksult. Näide:

  1.1.2 Toitumine
- Alampeatüki pealkiri algab 2 rida jääb vahet
- Töö struktuuri paremaks mõistmiseks soovitatakse peatükid nummerdada läbivalt., välja arvatud sisukord, sissejuhatus, kokkuvõte, kasutatud allikate loetelu ja lisad. Pealkirja lõppu punkti ei panda. Pealkirjad on vasakjoondusega.
- Iga uus peatükk algab uuelt lehelt. Iga alapeatükk eraldatakse eelnevast tekstist kahe tühja reaga. Uuele lehele liikumiseks kasutatakse klahvikombinatsiooni Ctrl+Enter.
- Kasutatud allikad esitatakse tähestikulises järjekorras (LISA 2).

- Põhitekst vormistatakse rööpjoondusega.
- Kõik lisad (tabelid, joonised, pildid jms) nummerdatakse vastavalt nende viitamise järjekorrale tekstis. Kõigile lisadele viidatakse tekstis.

  Tabelid ja joonised (graafikud, fotod, pildid jm)
- Igal tabelil (näide: Tabel 1) ja joonisel (näide: Joonis 1) on pealkiri, mis joondatakse vasakule (tabelitel on pealkiri tabeli peal ja joonisel on pealkiri joonise all)
- Tabelid ja joonised nummerdatakse
- Tabelites on reavahe 1,0.
- Joonise nimetused vormistatakse koos viitega
- Joonis joondatakse keskele

Tabel 1. Õpilaste poolt eelistatud tekstitöötluse tarkvarade kasutamine (n=116)

Tarkvara	**Kasutajate osakaal**	**Peamised eelised**
Google Dokumendid	65%	Lihtne kasutada, olemas igal pool
Microsoft Word	30%	Automaatne salvestus
LaTeX	3%	Valemite kasutamine
Muu	2%	Spetsiifilised projektid

Joonis 1. Padise Põhikooli logo

4. VIITAMINE

Viitamine on vajalik, et eristada autori enda mõtteid teiste autorite seisukohtadest, uurimistulemustest või tehisaru abil loodud sisust. See aitab lugejal mõista, kust info pärineb ning võimaldab vajadusel allikaid kontrollida. Kui allikale ei viidata, on tegu plagiaadiga. Plagiaat tähendab teaduslikku või kirjanduslikku vargust.

Teiste autorite seisukohti ja uurimistulemusi saab tekstis esitada refereeringu või tsitaadina. Refereering tähendab allika mõtte edasiandmist oma sõnadega, tsitaat aga algallika sõnasõnalist esitamist jutumärkides. Mõlemal juhul tuleb kasutatud allikale viidata.

Nii refereeringu kui tsitaadi puhul tuleb alati viidata allikale (LISA 2). Viitama ei pea ainult üldtõdedele. Vajadusel võib viitamisel kasutada lühendeid (LISA 3). Kogu töös kasutatakse ühtset viitamisstiili. Tekstisisene viide, mis vormistatakse pärast kasutatud infot ja viide esitatakse kasutatud allikate loetelus.

4.1. Tekstisisene viitamine.

Tsiteerimine ehk allikateksti täpset, sõnasõnalist esitamist kasutatakse siis, kui originaalne sõnastus on oluline.

- Tsitaat pannakse jutumärkidesse ja lisatakse täpne viide. Näide:
  Kask märkis: „Hea õpetaja ei anna vastuseid, vaid aitab neid leida.“ (2023, lk 45).

- Tekstisiseselt märgitakse ära kasutatud allika autori perekonnanimi ja allika loomise aasta. Näide: Õpetamise eesmärk ei ole ainult teadmiste edasiandmine vaid ka mõtlemise arendamine (Sild, 2018).

Tamm (2018) rõhutab, et õpetamine peaks arendama ka õpilaste mõtlemisoskust.

- Ühelauselise viide enne lause lõppu ning punkt pannakse pärast viidet. Näide:
  Õpilaste õpimotivatsiooni mõjutab oluliselt õpetaja antav tagasiside (Tamm, 2023).

Veebilehele viidates märgitakse samuti autor ja aasta. Näide:

- (Kask, 1990)

Kui materjali autor ei ole märgitud viidatakse selle pealkirjale ja võimalusel aastale. Autoriks võib olla ka asutus või veebilehe omanik. Kui allikal pole võimalik leida aastaarvu, siis kasutatakse lühendit i.a, mis tähendab „i
lma aastata“. Näide:

- (Olümpiasümboolika, 1797)
- (Olümpiasümboolika)

5. KASUTATUD ALLIKAD

Töö lõppu lisatakse alati nimekiri kasutatud allikatest. Selle abil saab näha, kust info on pärit, hinnata allikaid ja soovi korral neid ise üles otsida. Kõik allikad, mida töö sees on mainitud, peavad olema ka kasutatud allikate loetelus.

Iga allika kohta esitatakse kindlad andmed:

- autori nimi (kes on materjali loonud);
- avaldamise aasta;
- pealkiri;
- andmed selle kohta, kus materjal on ilmunud (näiteks kirjastus või veebiaadress).

LISAD

LISA 1. TIITELLEHT (vaata järgmist lehte)

Padise Põhikool

Õpilase ees- ja perekonnanimi Klass

TÖÖ PEALKIRI

Loovtöö/Referaat

Juhendaja: Ees- ja perekonnanimi

Padise 2026

LISA 2. VIITAMINE TEKSTIS JA ALLIKATE LOETELUS

Raamatud tähestikulises järjekorras

Näide:

Elvisto, T., Karik, H., Nilson, O., Saar, A. 1997. Loodusõpetus 4. klassile 2.osa. Tallinn: Koolibri.

Howells, T. 2004. Maailma arhitektuuri meistriteosed. Tallinn: Kallup.

Autorita raamatu puhul

Pealkiri. Toimetaja. Trükiaasta. Ilumiskoht: Kirjastus

Näide:

Eesti keele sõnaraamat ÕS. Toimetanud T. Erelt. 2006. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Vainik, E., Orav, H. 20025. Tee tööd ja näe vaeva, ... aga ikka oled vihane. Keel ja Kirjandus, nr 4, lk 257 – 277

Artiklid lehes

Artikli autor. Artikli pealkiri. Ajalehe nimetus, kuupäev, lehekülg.

Näide:

Merimetsa, M. Suusatamine parandab tervist. Eesti Ekspress, 15. jaanuar 2007, lk 15.

Intervjuud tähestikulises järjekorras

Näide:

Pensionar Johannes Paju (s 1914, elukoht ...) mälestused (kirja pandud 12.11.2012. a töö autori poolt).

Interneti allikad (veebileht, blogipostitus, artiklid, tehisintellekt) tähestikulises järjekorras

Artikli autor. Pealkiri. Allika aadress (kasutamise kuupäev)

Näide:

Pappel, P. Põder. http//www.loodus.ee/el/vanaweb/0111/piret.html (25.09.2007)

Tehisntellekt

Tehisintellekti (nt ChatGPT, Copilot, Gemini) kasutamisel peab õpilane märkima, millist tehisintellekti töövahendit ta kasutas ja milleks seda kasutati. Tehisintellekti abil saadud faktiline teave tuleb kontrollida usaldusväärsetest allikatest ning võimalusel viidata algallikale. Tehisintellekti loodud teksti ei tohi esitada enda loodud tekstina.

Näide:

OpenAI. ChatGPT. (2026). Vaadatud 29.09.2026. https://chatgpt.com

Seadused

Näide:

Vanematel on oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused (Perekonnaseadus 2006)